

Vauvapolku- varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen

Moniammatillisen palveluverkoston kuvaus
2020/päivitetty 2.11.2021

Kymenlaakson perhekeskus

Tehää yhes hyvä elämä!

Vauvanpolun tarkoitus

- Vauvapolku on tarkoitettu tueksi vauvaperheiden kanssa työskenteleville siihen, miten
  - ohjata vauvaperheitä tuen piiriin ajoissa, oikea-aikaisesti ja tuen tarpeen mukaisesti
  - tukea hyvää sensitiivistä vanhemmuutta
  - saattaa vauva-arki taas yhteisen ilon, vastavuoroisuuden ja läsnäolon suuntaan koko perheen, ammattilaisten ja perheen tukijoukkojen yhteistyöllä.

Polussa kuvataan vauvan ja vanhemman varhaista vuorovaikutusta tukeva palveluverkosto.

Palvelut on kuvattu porrastaen ne huolen ja tuen tarpeen mukaan.

Polku on rakennettu moniammatillisena yhteistyönä vauvapolkutyöryhmässä, jossa on edustus Kymsoten ja järjestöjen toimijoista.

Vauvapolulla pääsee etenemään linkkien avulla.

Vauvapolun kuvaus

Monialainen verkostotyö

PIKKULAPS 0-4p

PIKKULAPS 4-7p

PIKKULAPS ≥8p

Ennaltaehkäisy:
kiintymyssuhteen
ja varhaisen
vuorovaikutuksen
tukeminen

Lievä huoli:
mietä tarvitsetko
toisten
ammattilaisten
tukea

Lisää huolta:
kutsu toiset
ammattilaiset
avuksi

Lisää huolta:
tarvitaan
erityistason
mukanaoloa

Vakava huoli:
konsultoi, tarvitaan
useimmiten lähete

Perheiden sosiaalityö

Sähköinen ja
ryhmämuotoinen
tuki

Lapsiperheiden
kotipalvelu

Perheneuvola

Perhetyö

Tehostettu
perhetyö

Pikkulapsipsykiatria

Äitiys- ja
lastenneuvola

Ennaltaehkäisevä
perhetyö

Vauvatiimi

Lastenpsykiatrian
konsultaatio

Lastensuojelu

Mannerheimin Lastensuojeluliitto
/Kaakkois-Suomen piiri

Vauvafysioterapia

Aikuisten
mielenterveys- ja
päihdepalvelut

Turvakoti

Synnytyspalvelut

Ensi- ja turvakotiyhdistys

Lastentautien osasto

Monialainen verkostotyö

Monialainen verkostotyö vauvaperheen tuen ja hoidon tarpeen arvioinnissa ja toteutuksessa on vauvapolun lähtökohtana.

- Verkostotyötä tehdään kaikissa palveluissa ja se on osa perustyötä.
- Se, jolla huoli vauvaperheen tilanteesta herää, pyytää rinnalleen toisen ammattilaisen tai kokoaa verkoston.
- Perhe on verkostossa aktiivinen toimija.
- Tavoitteena on yhdessä tunnistaa perheen tuen tarpeet ja kerätä perheen ympärille tarpeita vastaava tuen ja palvelujen kokonaisuus.

Sähköinen ja ryhmämuotoinen tuki

Kymsoten Pyydä apua-palvelu on sähköinen matalan kynnyksen avunpyyntökanava lasten, nuorten ja perheiden palveluihin. Tämän palvelun kautta kuka tahansa voi pyytää apua, jos jokin oma tai perheenjäsenen liittyvä asia mietityttää.

Kymenlaakson sähköiseen perhekeskukseen on koottu apua ja tukea lapsiperheille. Sivustolta löytyy koottuna tietoa ja linkkejä, joista vanhemmat voivat löytää ajantasaista tietoa arkensa tueksi.

Järjestöt tarjoavat monipuolista apua ja tukea lapsiperheille verkossa

Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminta kokoaa kuntien, järjestöjen ja seurakunnan toimijat yhteen.

Perhekeskuksen kohtaamispaikkaverkosto tarjoaa matalan kynnyksen vertais- ja ryhmätoimintaa ja tapahtumia perhekeskusalueilla. Tiedot alueiden kohtaamispaikkatoiminnasta on koottu Kymenlaakson sähköiseen perhekeskukseen.

Seuraava sivu

Pyydä apua palvelu:

[Linkki avunpyyntökanavalle](#)

Kymenlaakson sähköinen perhekeskus:

[Vanhemmuuden tuki, tukea ja apua vanhemmuuteen](#)

[Kysy ja keskustele verkossa](#)

[Perhekeskuksen kohtaamispaikat](#)

[Ajankohtaista Pohjois-Kymenlaaksossa](#)

[Ajankohtaista Etelä-Kymenlaaksossa](#)

Ensi- ja turvakotien liiton ylläpitämät CHAT-palvelut

[Apua verkosta](#)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Kaakkois-Suomen piiri:

[MLL-vanhempainnetti](#)

[MLL- vanhempainpuhelin ja Chat](#)

Sähköinen ja ryhmämuotoinen tuki

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kaakkois-Suomen piiri ja paikallisyhdistykset järjestävät runsaasti toimintaa vauvaperheille.

Tarjolla on matalan kynnyksen vertaistukea, perhekummitoimintaa ja ryhmätoimintaa vanhemmuuden ja parisuhteen tueksi.

Kaakkois-Suomen piiri tarjoaa myös ammatillisia perhepalveluja vauvaperheille, joihin kuuluvat lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö sekä vammaisen ja pitkäaikaissairaalan lapsen hoito

Vertaistuki:

[Perhekahvilatoiminta](#)

[Paikallisyhdistysten toiminta](#)

[Perhekummitoiminta](#)

[Ystäväksi](#)

[maahanmuuttajaäidille](#)

[Odottavien olohuone](#)

[Perhe mielessä-ryhmät](#)

Eroauttaminen:

[Perhesatamat-](#)

[kohtaamispaikat eroperheille](#)

[Vahvuutta](#)

[erovanhemmuuteen-ryhmät](#)

[Erovanhempana -](#)

[keskustelutuki](#)

[Lastenhoitotoiminta](#)

[Ammatilliset perhepalvelut](#)

Vanhemmaksi kasvamista ja vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta tuetaan jokaisella neuvolakäynnillä (Lastenneuvolan terveystarkastusten toimintaohje Kymsote 2021):

- Kiintymyssuhdetta tuetaan antamalla vanhemmille myönteistä palautetta ja vahvistetaan näin vanhempien kokemusta omasta kyvykkyydestään.
- Havainnoidaan, arvioidaan ja mallinnetaan varhaista vuorovaikutusta
- Perheen voimavaroja kartoitetaan ja tuetaan perheen kanssa keskustellen. Keskustelussa hyödynnetään [Arjen voimavarat- lomakkeita](#) (THL). Voimavaralähtöinen keskustelu auttaa tunnistamaan ja ottamaan puheeksi raskauteen, synnytykseen ja vauvaan liittyviä mielikuvia, huolia ja mahdollisia vaikeuksia sekä kartoittaa tuen tarvetta.
- Kartoitetaan [perheen päihteiden käyttöä \(Audit\)](#), [vanhempien masennusta \(EPDS\)](#) sekä [perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa \(Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake, THL\)](#). Tavoitteena on tunnistaa perheen tuen tarpeet mahdollisimman varhain ja antaa tietoa, tukea ja muuta tarvittavaa apua sitä tarvitseville.
- Imetystä tuetaan koko imetysajan. Imetysohjaus on tärkeä ja luonnollinen osa raskaus- ja imeväisajan neuvolaseurantaa.
- Tukikäyntejä tarjotaan heti, jos vauvan ja perheen tuen tarve kasvaa tai huoli herää.

PikkuLAPS-lomake

Vauvapolun tuen, hoidon ja palveluiden tarpeen määrittelyn tukena voidaan käyttää PikkuLAPS- lomaketta.

LAPS-lomake on lääkärin tai lääkäri-hoitajatyöparin työmenetelmäksi kehitetty kattava lapsen psykososiaalista kehitystä ja terveyttä kartoittava menetelmä. LAPS-lomakkeella voidaan arvioida lapsen mahdollisten psyykkisten oireiden vakavuutta sekä lapsen ja perheen tuki- ja hoitotoimenpiteiden tarvetta.

Lomakkeen pisteytys auttaa määrittämään, tuleeko tarvittavat tuki- ja hoitotoimet toteuttaa perusterveydenhuollossa ja muissa peruspalveluissa, peruspalveluiden ja erikoissairaanhoidon yhteistyönä tai erikoissairaanhoidossa ja muissa erityispalveluissa.

PikkuLAPS- lomaketta käytetään terveydenhuollossa arviointimenetelmänä 0-3-vuotiaille.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu tarjoaa tilapäistä, äkillistä arjen apua ja vanhemmuuden tukea lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelu tuotetaan maakunnassa pääsääntöisesti palvelusetelein. Lisäksi maakunnassa on kolme omaa kotipalvelutyöntekijää, yksi Haminassa, Kotkassa ja Kouvolassa.

Kotipalvelua on mahdollista saada toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella. Kotipalvelua on mahdollista hakea ottamalla yhteyttä kotipalvelukoordinaattoriin, joka tekee kotipalvelutarpeen arvion kotikäynnillä tai puhelimitse. Kotipalvelua myönnetään mm. seuraavien asioiden perusteella:

- huoltaja on väsynyt ja kuormittunut
- monikkoperheiden avun tarpeet
- monilapsisen perheen avun tarve
- synnytykseen tai vauvan hoitoon liittyvä avun tarve
- perheen jäsenellä tai jäsenillä on erityisen tuen tarvetta
- huoltajan äkillinen sairastuminen
- vanhemman tai sisaruksien sairaala- tai terapiakäynnit
- perheessä on kriisi

Tarvittaessa kotipalvelutyöntekijä tekee yhteistyötä muiden viranomaistahojen kanssa.

Perhetyön ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki

[Linkki yhteystietoihin](#)

Ennaltaehkäisevään perhetyöhön ohjaututaan neuvolan kautta tai suoralla yhteydenotolla.

Kaikille ensisynnyttäjille tarjotaan ennaltaehkäiseviä, vanhemmaksi kasvamista ja varhaista vuorovaikutusta tukevia kotikäyntejä raskaus- ja vauva-aikana. Kotikäynti voidaan toteuttaa työparityönä terveydenhoitajan kanssa.

Neuvolan perheohjaajien/perhetyöntekijöiden varhaisen tuen kotikäynnit:

- Säännöllisiä tapaamisia jo raskausaikana ja vauvan synnyttyä
- Tapaamiset perheen kotona, perheen arkiympäristössä
- Keskustelua vanhemmuudesta ja vauvan kasvusta & kehityksestä, omasta lapsuudesta/saamastaan vanhemmuudesta, tulevaisuuden muistelua, positiivisten sekä negatiivisten tunteiden käsittelyä/sanoittamista jne.
- Mallintamalla
- Arjessa rinnalla kulkemalla
- Uniohjausta annetaan vauvan nukkumiseen liittyvissä pulmissa.

Vertaistukiryhmiä tarjotaan asiakkaiden tarpeen mukaan.

Perheneuvola, kasvatusta ja perheneuvonta

[Linkki yhteystietoihin](#)

Perheneuvolaan tullaan perheiden ottaessa itse yhteyttä tai yhteistyökumppaneiden ohjaamana. Lähetettä ei tarvita.

Perheneuvolan tarjoamat palvelut:

- Kasvatusta ja perheneuvonnan ohjaus ja neuvonta
  - Vanhemmuuden ja kasvatuksen tuki – vanhemmuuden vahvistaminen huomioiden koko perheen tilanne, lapsen psykososiaalinen kehitys ja perheen ihmissuhteet sekä verkostot
  - Puhelinneuvonta terapeuttisena interventiona - Asiakkaan hoidollinen kohtaaminen, perusteellinen tiedonkeruu haastatellen, ohjausta ja neuvontaa asiakkaan pulmatilanteisiin sekä tarvittaessa ohjaaminen toiseen palveluun.
  - Asiantuntija-puheenvuorot mm. Vauva- vanhempi-ryhmät, avoimen varhaiskasvatuksen toimipisteet, vanhempainillat, Ero lapsiperheessä-tilaisuudet
- Vanhemmuuden, parisuhteen ja perheen vuorovaikutuksen arviointi ja tutkimus
  - Perheen kokonaistilanteen ja tuen tarpeen arviointi
  - Erilaiset haastattelumenetelmät
  - Vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen arviointi mm. MIM- vuorovaikutusarviointi ja esim. WMCI

Seuraava sivu

Kymsote

- **Terapeuttinen hoito**
  - Vanhempien yksilöterapeuttiset käynnit ja lyhyet yksilöpsykoterapiat
  - Perheterapeuttinen hoito ja perheterapia
  - Pariterapeuttinen hoito ja pariterapia
  - Vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen hoito
    - raskauden aikana mm. Masuvauvatyöskentely ja Äitiystila
    - vauva- ja leikki-ikäisille Hoivaa- ja leiki –interventio, theraplay-tyyppinen hoito, ja Theraplay-hoito
- **Ryhmämuotoinen tuki**
  - Sylitellen- ryhmä (Kouvola): Toteutuu perheneuvolan, perhetyön ja äitiys- ja lastenneuvolan yhteistyönä. Suljettu, n. 6 kk kestävä, viikoittain kokoontuva terapeuttinen ryhmä vauvaperheiden vanhemmuuden ja vuorovaikutuksen tukemiseksi.
  - Kaikki ryhmät avoimia myös vauvaperheille esim. Ero- ja jälleenrakennusseminaari (Kotka), Ihmeelliset vuodet ryhmä, Hoiva- ja leiki-ryhmä. Ryhmiä järjestetään tarpeen ja resurssien mukaan.

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys

Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys on lastensuojelujärjestö, joka auttaa vaikeissa elämäntilanteissa olevia lapsia ja perheitä

- Työ pohjautuu ammatilliseen asiantuntijuuteen, vertaistukeen sekä kansalaistoimintaan.
- Tukea ja toimintaa toteutetaan ennaltaehkäisevästä työstä vaativaan erityistason työskentelyyn.
- Erityisosaamisalueina vaativa vauvatyö ja väkivaltatyö.
- Keskeistä kaikessa työskentelyssä on asiakkaan kohtaaminen ja luottamuksellisen suhteen luominen. Käytössä on asiakkaiden tarpeiden mukaan erilaisia menetelmiä, kuten ICDP kannustava vuorovaikutus, Turva10, motivoiva haastattelu, hoivaa ja leiki –vuorovaikutusinterventio, valtakunnallinen verkkoauttaminen

Perheiden sosiaalityö

Lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaaksi ohjaudutaan pääsääntöisesti lapsen [palvelutarpeen arvioinnin](#) kautta.

Lapsiperheiden sosiaalityön tehtävänä on tukea ja auttaa perhettä löytämään omat voimavarat selviytyä arjen haasteista, jotka liittyvät esim. arkeen, elämänhallintaan tai perheenjäsenten väliseen vuorovaikutukseen.

Lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaana oleva lapsi saa sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän. Omatyöntekijä kulkee perheen rinnalla haastavassa tilanteessa, koordinoi ja arvioi riittäviä tukimuotoja yhdessä perheen ja muiden toimijoiden kanssa sekä ohjaa ja neuvoo lapsiperheiden asioissa ja palveluissa.

Lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaana olevalle lapselle laaditaan säännöllisesti asiakassuunnitelma yhteistyössä lapsen, perheen ja muiden toimijoiden kanssa.

Perheiden sosiaalityön kautta perheen kokonaistilannetta arvioidaan ja perheellä on mahdollista saada palveluina esim. kotiin vietävää perhetyötä, kotipalvelua ja tukiperhetoimintaa.

Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys

Työmuodot:

Baby blues-työ Apua ja tukea väsyneille, alavireisille tai masentuneille vanhemmille. Kymenlaakson alue. Ei lähetettä, maksuton perheille.

Uniohjaus Tuki vauvan uni- ja vuorokausirytmien löytämiseen vauvan yöheräilyn ja itkuisuuden uuvuttaessa. Kymenlaakson alue. Ei lähetettä, maksuton perheille.

Vapaaehtoisdoula-toiminta Yhdistyksen vapaaehtoinen tukihenkilö, joka on perheen tukena odotusaikana ja vauvan syntyessä. Kymenlaakson alue. Ei lähetettä, maksuton perheille

Päiväryhmä Untuva: raskaana oleville ja alle 3-vuotiaiden perheille Intensiivistä varhaisen vuorovaikutuksen ja arjen tukea ammatillisen ohjauksen ja vertaistuen yhdistelmällä. Ei lähetettä, maksuton perheille.

Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki Apua perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan tai sen uhkaan koko perheelle yksilö- pari- tai perhetapaamisin. Kymenlaakson alue. Ei lähetettä, maksuton perheille.

Pidä kiinni® -avopalveluyksikkö Nuppu, päihdeongelmallisille vauvaperheille ja lasta odottaville vanhemmille Lapsen ja vanhemman välisen varhaisen vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteen vahvistaminen sekä vanhemman päihdeettömyyden tuki. Kymenlaakson alue. Ei lähetettä, maksuton perheille.

Alvari –perhetyö® Erytistason tuki perheille, joissa on vakavia kasautuneita vaikeuksia esim. päihde- tai mielenterveysongelmien vuoksi (sopimukseen perustuva myytävä palvelu).

Verkko-auttaminen Apua väkivaltaan -chat, Vauvaperhe ja päihteet -chat, Apua eroon -chat, Vauvaperheiden chat, Päihteitä käyttävien äitien nettiryhmä

[Baby blues –vauvaperhetyö](#)

[Uniohjaus](#)

[Doula-toiminta](#)

[Päiväryhmä Untuva](#)

[Pysäkki](#)

[Pidä kiinni -avopalvelu Nuppu](#)

[Alvari –perhetyö](#)

[Ensi- ja turvakotien liiton verkkoauttaminen](#)

Vauvatiimin (kehitykselliset palvelut) tarjoama tuki ja hoito

Vauvatiimin tavoitteena on vanhemmuuden, varhaisen vuorovaikutuksen ja psykomotorisen kehityksen tukeminen tarvittaessa jo raskauden aikana ja vauvan syntymän jälkeen.

Vauvatiimiin ohjaututaan äitiys- tai lastenneuvolan tai perhetyön kautta, esim. jos:

- Raskausaikana kuormitusta (odotus yksin, yllätysraskaus, parisuhteen haasteet, pelot, ahdistus, omat lapsuuden kokemukset).
- Vauvan jo synnyttyä (vaikea synnytyskokemus, kiintymisen ja vuorovaikutuksen pohdinta, syömisen, nukkumisen, vauva-arjen tai vauvan psykomotorinen kehityksen haasteet, yleinen huoli hyvinvoinnista).
- Ei vielä psykiatrinen tuki tarpeen, mutta äidillä voi olla oma psykiatrinen hoitokontakti.
- Vauvatiimin toiminta on perustason toimintaa, johon erikoissairaanhoido jalkautuu. Tiimi toimii noin 1 x kuukaudessa sekä pohjoisessa että eteläisessä Kymenlaaksossa. Hoito alkaa parhaimmillaan raskausaikana ja jatkuu n. 1v asti.
- Vauvatiimissä toimivat Mia Tapiola, varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeutti, lastenpsykiatri ja Pirkko Reinman, vauvafysioterapeutti.
- Tarvittaessa käynnille voi tulla mukaan terveydenhoitaja tai perhetyöntekijä.

Tiedustelut: Pirkko Reinman

pirkko.reinman@kymsote.fi

LC-viesti Pirkko Reinman

Puhelin 0442231277

Paluu alkuun

Kymsote

Vauvafysioterapian (kehitykselliset palvelut) tarjoama ohjaus ja hoito

Vauvafysioterapia on vauvan psykomotorisen kehityksen tukemista ikätason/kehitysikätason mukaan vanhemman kanssa yhteistyössä, samalla varhainen vuorovaikutus ja leikin kehitys huomioiden.

Vauvafysioterapiaan ohjaututaan hoitajan tai lääkärin läheteellä. Vauvafysioterapia toteutuu Kouvolassa, Kotkassa ja Haminassa. Tiiviimpään ja pitkäkestoisempaan terapiaan ohjataan maksusitoumuksella.

- Fysioterapeutit
  - toimivat motorisen kehityksen asiantuntijana
  - tekevät arviota, ohjaavat ja toteuttavat fysioterapiaa
  - toimivat yhteistyössä neuvolan terveydenhoitajan, lääkärin, perheohjaajan/-työntekijän ja tarvittaessa erikoissairaanhoidon ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa
  - osallistuvat tarvittaessa asiantuntijoina varhaista vuorovaikutusta ja vauvan psykomotoriikkaa tukevaan ryhmätoimintaan
  - voivat tarvittaessa mennä mukaan vauvan neivolakäynnille yhteistyössä neuvolan terveydenhoitajan kanssa perheen siihen suostuessa.

Paluu alkuun

Lähete vauvafysioterapiaan tehdään LC-viestillä roolille "Pth konsultaatiopyyntöjen käsittelijä lasten fysioterapiassa". Sihteeri ilmoittaa ajan vauvan vanhemmalle.

Kymsote

Perhetyö (ShL) ja tehostettu perhetyö (LsL)

[Linkki yhteystietoihin](#)

Sosiaalihuoltolain mukaiseen perhetyöhön ohjaututaan [palvelutarpeen arvioinnin](#) kautta.

Tehostettua perhetyötä ja perhekuntoutusta tarjotaan lastensuojelun avohuollon tukitoimena.

Työmuodot:

- Vauvan tarpeita vastaavan myönteisen vuorovaikutuksen lisääminen, vuorovaikutuksen arviointi
- Vanhempien omien lapsuuden kokemusten ja oman saadun vanhemmuuden tutkiminen ja tämän vaikutusten näkyväksi tekemistä omaan vanhemmuuteen
- Käsitellään vanhemmuuden vaikeita tunteita, jotka voivat olla hyvän vuorovaikutuksen esteinä
- Vanhemmuuden ilon etsimistä
- Kartoitetaan ja vahvistetaan arkielämän taitoja uudessa tilanteessa
- Lastensuojelussa korostuvat turvallisuuteen vaikuttavat asiat (esim. päihteet, väkivalta, vanhemman ennakoimattomuus)
- Perhetyön asiakkaille tarjotaan kohdennettua ryhmätoimintaa (Kankaron ryhmä, Kouvola)

Perhekuntoutusta tarjotaan Kotkan Taimelan, Haminan Sahakosken lastensuojelulaitoksissa, Kuusankosken perhetukikeskuksessa sekä Kotkan Pikku Villassa.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

[Linkki yhteystietoihin](#)

Vauvaperheiden vanhempien mielenterveys- ja päihdehoito toteutuu aikuisen osalta joko perustasolla tai erikoissairaanhoidossa, hoidossa huomioidaan aina perheen kokonaistilanne.

Erikoissairaanhoidossa on perheterapeutteja, joiden osaamistaan hyödynnetään. Avainasemassa on yhteistyö eri toimijoiden kesken (vältetään myös päällekkäinen työ).

Palvelut toimivat osana moniammatillista verkostoa ja työparityöskentelyä vahvistetaan.

Vauvaperheiden päihdeongelmiin puuttuminen ja hoito kuvataan Kymsoten päihdeongelmaisten vauvaperheiden hoitomallissa.

Lastenpsykiatrian konsultaatio

Lastenpsykiatrian moniammatillinen konsultaatiotyöryhmä tarjoaa lastenpsykiatrista konsultaatiota Kymenlaakson alueella. Tavoitteena on reagoida asiakkaan tarpeeseen nopeasti.

Konsultaatiota voidaan antaa puhelimitse tai konsultaatiokäynnin muihin palveluihin. Toiveena on, että vanhemmat tietävät lastenpsykiatrian konsultaatiosta. Tarpeen mukaan voidaan sopia konsultaatitapaamisesta, jonka sopiminen edellyttää aina vanhempien lupaa. Konsultaatitapaamiseen tehdään hallinnollinen lähete.

- Konsultaatio
- tukee perustasoa lapsen ja perheen hoidon tarpeen arvioinnissa ja oikean tuen löytämisessä ilman, että tarvitaan lähetettä lastenpsykiatria
- tuo lastenpsykiatrista osaamista ja näkökulmaa tilanteeseen, jossa lapsen psyykkisestä kehityksestä on herännyt huoli. Konsultaatio voi olla tarpeen tilanteessa, jossa työntekijä pohtii lapsen tarvetta lastenpsykiatriseen arviointiin.
- Konsultaatiota ennen on hyvä keskustella oman organisaation moniammatillisen työryhmän kanssa.

Konsultaatiopuhelin:

044-2231699

arkipäivisin klo 9-15

(soittoihin pyritään vastaamaan saman päivän aikana)

Paluu alkuun

Pikkulapsipsykiaatria

[Linkki yhteystietoihin](#)

Pikkulapsitiimi vastaa 0-3-vuotiaiden lasten ja vauvaa odottavien perheiden tutkimuksesta ja hoidosta. Sinne ohjaudutaan lähetteellä perusterveydenhuollosta, kun perustason tuki ei riitä.

Pikkulapsipsykiatrisen työn tavoitteena on:

- vauvojen ja pienten lasten psyykkisen kasvun ja kehityksen tukeminen
- vauvojen ja pienten lasten psyykkisten häiriöiden tutkiminen ja hoito
- vanhempien ja lasten, sekä koko perheen vuorovaikutuksen tutkiminen ja hoitaminen
- lapsen näkökulman ja kehityksellisten tarpeiden esille tuominen.

Pikkulapsipsykiatrisessa työskentelyssä yhteistyösuhteen luominen ja luottamuksellisen suhteen rakentaminen vanhempien kanssa on tärkeää. Keskeistä on äitiyden/vanhemmuuden ymmärtäminen. Työskentelyn intensiivisyys ja jatkuvuus ovat merkittäviä perheen kannalta. Intensiivisyys tulee esiin siinä, että tapaamisia on tiiviisti. Jatkuvuus turvataan sillä, että vastuuyöntekijä pyritään pitämään samana koko hoidon ajan.

Työmuodot:

- vanhemman omat ja vauvatapaamiset, kotikäynnit
- varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapia
- perheterapia
- ostopalvelu-psykoterapia

[Paluu alkuun](#)

Kymsote

Lastensuojelu

Lastensuojeluun ohjaututaan [palvelutarpeen arvioinnin](#) kautta.

Lastensuojelun tehtävänä on auttaa perheitä ja tukea vanhempia lasten hoidossa ja kasvatuksessa erityisesti tilanteissa, joissa perheiden on vaikea selvitä yksin.

Lastensuojelu tukee perheitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa niin, että jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä antavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

- Lastensuojelussa järjestetään lapselle ja hänen perheelleen avohuollon tukitoimia yhteisesti tehdyn suunnitelman perusteella.
- Avohuollon tukitoimia ovat mm. lastensuojelun sosiaalityö, perhetyö, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta, perhekuntoutus ja lapsen sijoitus avohuollon tukitoimenpiteenä.
- Huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen on lastensuojelutyön viimesijaisin keino turvata lapsen kasvu ja kehitys.

Turvakoti Villa Jensen

- Kymenlaakson turvakoti Villa Jensen on kodinomainen paikka, jossa lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokenut saa suojan ja ammatillista apua väkivallan loppumiseksi.
- Turvakodista saa kriisiapua äkilliseen tilanteeseen, ohjausta ja neuvontaa sekä tukea ja tietoa myös käytännön asioiden järjestämiseen.
- Turvakoti on avoinna ympäri vuorokauden. Turvakotiin voi mennä oma-aloitteisesti mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Kymsoten synnytyspalvelut

Äitiyspoliklinikalla, synnytysyksikössä ja kättilöiden erityispoliklinikoilla tuetaan vauvan ja äidin kiintymyssuhteen kasvamista kaikilla käynneillä

- Kertomalla vauvan voinnista ja ultraäänitutkimusten yhteydessä
- erityisvastaanotoilla pyritään tukemaan äidin ja mielikuvavauvan välistä suhdetta, keskustellaan äidin ja perheen voimavaroista, tuen tarpeesta ja pyritään löytämään perheen vahvuuksia

Ennenaikaisen synnytyksen uhatessa

- pyritään perheelle kertomaan tulevista tapahtumista yleisellä tasolla, jotta perhe voisi ennakoida ja asennoitua tulevaan
- Tässä yhteydessä kerrotaan myös, miten perhe voi viettää aikaa vauvan kanssa, sekä kerrotaan maidonerityksen/imetyksen käynnistämisestä tilanteessa, jossa äiti ja vauva ovat erossa toisistaan

Raskaana olevan hoidossa lapsivuodeosastolla

- seurataan raskaana olevan äidin kokonaisvointia ja koetetaan ennustaa tulevaa esimerkiksi mitä ennenaikaisuuden riski voi tuoda tullessaan vuorovaikutuksen ja imetyksen suhteen
- Imetyksessä tuetaan jo raskausaikana
- Osastolla kootaan verkostoa vauvaperheen tueksi, mikäli näin ei ole raskauden aikana aiemmin ehditty tehdä
- Kumppani otetaan mukaan kaikessa hoidossa ja hänelle annetaan mahdollisuus yöpyä, jos tarve vaatii

Synnyttäneen hoidossa lapsivuodeosastolla

- seurataan kokonaisvointia, jos tiedossa on joitakin erityistarpeita, niin potilasta seurataan ja varhaiseen vuorovaikutukseen kiinnitetään tarkemmin huomiota esim. väsyneet, kuormittuneet, vaikeassa elämäntilanteessa elävät äidit tai jos raskaus/synnytys on ollut poikkeava
- imetysohjaus ja imetyksen tukeminen on hoidossa keskeistä ja samalla voidaan tiiviisti seurata varhaisen vuorovaikutuksen toteutumista
- vauvanhoitoa ohjataan koko perheelle ja perheen ja vastasyntyneen vuorovaikutusta seurataan hoitotilanteissa
- osastolla olevat perhehuoneet voivat mahdollistaa perheen sisäistä vuorovaikutusta ja osallistumista lapsen hoitoon heti synnytyksestä lähtien
- tärkeää kaiken hoidon onnistumisen kannalta on tietää potilasta koskevat suunnitelmat erityisesti kotiutumista silmällä pitäen

Mikäli synnytystoiminnan henkilökunnalla herää huoli kenestä tahansa odottajasta ja synnyttäjistä, voidaan tukea pyytää toiselta toimijalta sairaalaorganisaation sisällä esim. psykiatrinen sairaanhoitaja, sairaalapastori, sosiaalityöntekijä, tai sairaalan ulkopuoliselta toimijalta esim. Ensi- ja turvakotiliiton Baby blues-työntekijät.

Lastentautien osasto

Vastasyntyneiden teho- ja tarkkailuyksikössä- vauvateholla ja vauvalassa- tuetaan lapsen ja vanhempien välistä varhaista vuorovaikutusta heti vauvan elämän alusta asti

Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen vastasyntyneiden tehostetussa hoidossa

- Vanhemmat voivat tulla vauvan luo niin pian kuin mahdollista
- Sylittely, kosketus, läheisyys
- Henkilökunta tukee, ohjaa, kannustaa ja rohkaisee näissä tärkeissä ensikontakteissa
- Vanhempien osallistaminen hoitoon mahdollisuuksien mukaan
- Imetyksen käynnistymisen tukeminen
- Kenguruhoito
- Vuorovaikutuksen seuraaminen, vahvistaminen ja tukeminen kaikissa ohjaus- ja hoitotilanteissa

Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen vastasyntyneiden tehostetussa tarkkailussa

- Vanhemmat voivat yöpyä ja osallistua vastasyntyneen hoitoon ympärivuorokautisesti
- Omahoitajuus ennenaikaisina syntyneiden tai muuta erityishoitoa tarvitsevien vastasyntyneiden hoidossa, tiiviin ja kokonaisvaltaisen hoitosuhteen luominen
- Vuorovaikutuksen seuraaminen, vahvistaminen ja tukeminen kaikissa ohjaus- ja hoitotilanteissa
- Yhteistyö perheen verkostojen kanssa
- Huoli varhaisen vuorovaikutuksen toteutumisesta -> tuen ja avun järjestäminen yhteistyössä perheen kanssa

Lisätietoa linkeistä

- Kymsote päihdeperheen hoitomalli
- [PikkuLAPS-lomake](#)- lapsen psykososiaalisen terveyden arviointimenetelmä 0-3-vuotiaille
- [Lapsen ja vanhemman varhainen vuorovaikutus](#). Mannerheimin lastensuojeluliitto
- [Lastenneuvolakäsikirja. Psykososiaalisen kehityksen ja terveyden arviointi](#)
- Mitä vauva haluaa. Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen neuvolassa. Lääkärilehti. [Katsausartikkeli](#) 21/2018 vsk 73 s. 1345 – 1350
- www.kymenlaaksonperhekeskus.fi